

Rada
Európskej únie

V Bruseli 28. októbra 2022
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0341(COD)**

**14125/22
ADD 2**

**EF 324
ECOFIN 1104
CODEC 1615
IA 168**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	27. októbra 2022
Komu:	pani Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	SWD(2022) 547 final
Predmet:	Pracovný dokument útvarov Komisie Zhrnutie správy o posúdení vplyvu Sprievodný dokument Návrh Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 260/2012 a (EÚ) č. 2021/1230, pokiaľ ide o okamžité úhrady v eurách

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2022) 547 final.

Príloha: SWD(2022) 547 final

V Bruseli 26. 10. 2022
SWD(2022) 547 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

**NÁVRH NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,
ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 260/2012 a (EÚ) č. 2021/1230, pokiaľ ide o okamžité
úhrady v eurách**

{COM(2022) 546 final} - {SEC(2022) 546 final} - {SWD(2022) 546 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu návrhu Komisie na nariadenie o okamžitých úhradách v eurách
A. Potreba konať
V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?
Problémom je nedostatočné využívanie okamžitých platieb v eurách, t. j. úhrad, ktoré príjemcovi platby poskytujú finančné prostriedky do maximálne desiatich sekúnd od zadania príkazu platiteľom. Napriek tomu, že spoločný súbor pravidiel (systém) a infraštruktúra pre okamžité platby v eurách existujú od roku 2017, ponúkajú ich len približne dve tretiny poskytovateľov platobných služieb a predstavujú len približne 11 % všetkých úhrad v eurách v EÚ. Takáto nízka miera využívania je problematická, keďže nevedie k zvýšeniu efektívnosti a obmedzuje výber platobných prostriedkov v mieste interakcie (POI) s obchodníkmi. Za týmto problémom stoja aspekty ako nedostatok stimulov pre poskytovateľov platobných služieb, aby umožňovali okamžité platby v eurách a súvisiace sieťové externality; odrádzajúce transakčné poplatky za okamžité platby pre platiteľov; vysoká miera zamietnutých okamžitých platieb z dôvodu falošných pozitívnych lustrácií pri preverovaní sankcií a obavy platiteľov z rizika podvodne a chybné nasmerovaných okamžitých platieb.
Čo by sa malo dosiahnuť?
Cieľom je výrazne zvýšiť využívanie okamžitých platieb tak, aby tvorili väčšinu úhrad v eurách. Dosiahne sa to sprístupnením okamžitých platieb v eurách u všetkých príslušných poskytovateľov platobných služieb v eurozóne, odstránením odrádzajúcich nákladov na využívanie okamžitých platieb, odstránením falošných pozitívnych lustrácií pri preverovaní sankcií, ktoré spôsobujú zamietnutie okamžitých platieb, a zmiernením obáv spotrebiteľov z podvodov a chýb pri okamžitých platbách tým, že sa vytvoria možnosti, ako ich obmedziť. Očakáva sa, že vďaka tejto iniciatíve sa zlepši efektívnosť retailového platobného trhu a výhody okamžitých platieb sa sprístupnia občanom a podnikom EÚ. Takisto by sa mal uľahčiť cezhraničný obchod v EÚ a posilniť integrácia jednotného trhu na podporu obnovy európskeho hospodárstva.
Aká je pridaná hodnota opatrení na úrovni EÚ (subsidiarita)?
Keďže nedostupnosť okamžitých platieb v eurách u mnohých príslušných poskytovateľov platobných služieb má sieťové účinky, bráni účinnému zavedeniu cezhraničných okamžitých platieb v eurách. Nedostatočný rozvoj okamžitých platieb vo viacerých členských štátoch nemožno vyriešiť na vnútroštátnej úrovni. Táto iniciatíva posilní súčasnú jednotnú oblasť platieb v eurách (SEPA) a bude mať podobu zmeny nariadenia o SEPA.
B. Riešenia
Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?
Uprednostňovanou možnosťou je skombinovať povinnosť všetkých príslušných poskytovateľov platobných služieb, aby ponúkali okamžité platby v eurách, požiadavku, aby mali okamžité platby a tradičné úhrady aspoň rovnakú cenu, zosúladienie pravidiel preverovania sankcií pri okamžitých platbách tak, aby sa často (minimálne raz za deň) aktualizoval zoznam klientov na základe sankčných zoznamov (bez toho, aby sa znížila účinnosť preverovania sankcií), a povinnosť poskytovateľov platobných služieb, aby ponúkali službu overovania zhody medzi číslom IBAN a menom príjemcu s cieľom obmedziť pri okamžitých platbách chyby a podvody. K odmietnutým možnostiam patrí základný scenár a možnosti zásadnejšej intervencie, napríklad postupné ukončenie poskytovania iných ako okamžitých úhrad a požiadavka, aby sa okamžité platby poskytovali bezplatne.
Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?
Spotrebiteľské organizácie dôrazne podporujú iniciatívu za okamžité platby, ktorá poskytovateľom platobných služieb ukladá povinnosť ponúkať okamžité platby za rovnakú cenu ako tradičné úhrady, a uprednostňujú

d'alekosiahlejšie možnosti než tie, ktoré sa vybrali na ochranu spotrebiteľa (vrátane práv na vrátenie okamžitej platby). Obchodné a komerčné odvetvia vrátane MSP veľmi podporujú okamžité platby, ktoré podľa nich môžu rozšíriť výber, a tým znížiť náklady na uskutočňovanie a prijímanie platieb, najmä v mieste interakcie s obchodníkmi. Postoj poskytovateľov platobných služieb závisí od ich súčasnej situácie, a najmä od toho, či už platiteľom okamžité platby v eurách ponúkajú a za akú cenu: tí, ktorí už okamžité platby v eurách ponúkajú bez toho, aby za ne požadovali prémiové ceny, iniciatívu podporujú, zatiaľ čo tí, ktorí ich neponúkajú alebo ich ponúkajú len za prémiové ceny, uprednostňujú skôr dobrovoľný prístup. Všetci poskytovatelia platobných služieb veľmi podporujú harmonizované pravidlá preverovania sankcií. Členské štáty zastávajú vo všeobecnosti podporný postoj.

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Zlepšená likvidita a peňažné toky prinesú všetkým príjemcom úhrad vrátane spotrebiteľov, obchodníkov, podnikov a verejných správ (kam patria aj daňové orgány) širokú škálu výhod. Výrazne sa zvýši hospodárska efektívnosť na makroúrovni aj mikroúrovni. V platobných systémoch sú dnes v ktoromkoľvek danom momente v tranzite miliardy eur, ktoré nie sú k dispozícii na spotrebu ani investície. Širšie využívanie okamžitých platieb bude zároveň stimulovať vývoj nových platobných riešení, ktoré umožnia ich používanie na nákup tovaru a služieb v miestach interakcie s obchodníkom, a to najmä na cezhraničnej úrovni. Obchodníci tým dostanú k dispozícii lepší výber platobných metód a možnosť znížiť náklady, ktorú môžu preniesť ďalej na spotrebiteľov. Vďaka novému prístupu k preverovaniu sankcií dôjde k zásadným úsporám nákladov u poskytovateľov platobných služieb, ktoré do veľkej miery vykompenzujú náklady poskytovateľov platobných služieb na iné zložky balíka.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Väčšine poskytovateľov platobných služieb vzniknú významné, ale primerané jednorazové náklady na službu overenia zhody medzi číslom IBAN a menom príjemcu a na poskytovanie okamžitých platieb, ak ich ešte neposkytujú. Dlhodobé náklady poskytovateľov platobných služieb by mali byť obmedzené. Celkovo by sa mal vplyv na náklady poskytovateľov platobných služieb časom zneutralizovať, keďže usporia na preverovaní sankcií, zníži sa potreba riešiť podvody a chyby, obmedzia sa náklady na manipuláciu s hotovosťou a šekmi a budú môcť účinnejšie konkurovať etablovaným subjektom a ponúkať inovatívne riešenia v miestach interakcie s obchodníkom založené na okamžitých platbách, a to aj v cezhraničnom platobnom styku.

Aký je vplyv na MSP a konkurencieschopnosť?

Malým a stredným podnikom, ktoré sú poskytovateľmi platobných služieb, vzniknú na poskytovanie okamžitých platieb v porovnaní s väčšími poskytovateľmi nižšie náklady. Malým a stredným podnikom, ktoré sú komerčnými používateľmi platieb (podniky), by sa mali zlepšiť peňažné toky bez toho, aby im vznikli významné adaptačné náklady. Malé a stredné podniky, ktoré sú obchodníkmi, budú môcť čerpať z potenciálnych výhod väčšej hospodárskej súťaže v miestach interakcie s obchodníkmi. Okamžité platby by mali celkovo zvýšiť medzinárodnú konkurencieschopnosť hospodárstva EÚ. Väčší výber platobných prostriedkov v miestach interakcie s obchodníkmi by mal znížiť závislosť EÚ od medzinárodných kartových systémov a veľkých technologických spoločností pôsobiacich v tejto oblasti.

Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?

Pre štátne rozpočty a verejnú správu nevzniknú žiadne významné náklady. Orgány verejnej správy ako používatelia platobných systémov budú môcť využívať spoločné výhody, ktoré spočívajú v zrýchlenom prijímaní prostriedkov vrátane výberu daní a znižovania daňových únikov.

Očakávajú sa iné významné vplyvy?

Očakáva sa, že plánovaná služba overenia zhody medzi menom a číslom IBAN príjemcu platby prispeje

k obmedzeniu podvodov pri okamžitých platbách a poskytovatelia platobných služieb ju budú môcť ponúkať aj pri iných druhoch úhrad.

Ako sa dosiahne proporcionalita?

Proporcionalita sa po prvé dosiahne tým, že z povinnosti ponúkať okamžité platby sa vylúčia tí poskytovatelia platobných služieb, ktorí nie sú príslušní, či už tí, ktorí neponúkajú platobné služby klientom, alebo tí, ktorí nemusia mať priamy prístup k platobným systémom a pre ktorých by mohlo byť ponúkanie okamžitých platieb zložitejšie alebo drahšie. Po druhé, pre služby prijímania a odosielania okamžitých platieb a pre poskytovateľov platobných služieb v eurozóne a mimo nej sú stanovené rôzne, postupné lehoty.

D. Nadväzné opatrenia

Kedy sa táto politika preskúma?

Zavádzanie okamžitých platieb a plnenie rôznych požiadaviek poskytovateľmi platobných služieb sa vyhodnotí vo vhodnom čase podľa stanovených lehôt implementácie v súlade s osvedčenými postupmi hodnotenia v Európskej komisii.